

Mál nr. 198/2018**M og****V vegna slysatryggingar ökumanns og bifreiðarinnar A
Takmörkun ábyrgðar vátryggingafélags vegna slyss 24.10.2017.****Gögn.**

Málskot málskotsaðila, móttakið 12.6.2018, ásamt fylgiskjölum.

Bréf V, dags. 5.7.2018, ásamt fylgiskjölum, þ.á.m. úrskurði nefndarinnar í máli nr. 101/2018 og fylgigögnum með afstöðu félagsins í því máli.

Málsatvik.

M var ökumaður vörubifreiðarinnar A sem skv. upplýsingum í málskoti gjöreyðilagðist í umferðaróhappi 24.10.2017. Í lögregluskýrslu kemur fram að vörubifreiðinni hafi verið ekið undir brú, sem er yfir Vesturlandsvegi við Leirvogstungu, með pall bifreiðarinnar uppreistan með þeim afleiðingum að pallurinn lenti á brúnni og við það rifnað af bifreiðinni. Í lögregluskýrslu er haft eftir ökumanni, sem slasaðist nokkuð og var með áverka á vettvangi, að hann muni ekki nákvæmlega hvað hafði gerst annað en að pallur bifreiðarinnar hafi ekki farið niður eftir að hann hafi verið að sturta úr henni. Haft er eftir vegfaranda sem varð vitni af óhappinu að hann hafi ekið sömu leið og ökumaður vörubifreiðarinnar og séð að pallur bifreiðarinnar var uppi. Hafi hann reynt að vara ökumann vörubifreiðarinnar við en án árangurs.

V hefur neitað að greiða bætur til M úr slysatryggingu ökumanns bifreiðarinnar A og telur að M sem ökumaður bifreiðarinnar X hafi sýnt stórkostlegt gáleysi við aksturinn. V vísar til þess að það að aka undir áhrifum lyfja með pall vörubifreiðar uppreistan sé háttsemi sem teljist til stórkostlegs gáleysis skv. 5. gr. vátryggingarskilmála, sem og brot gegn varúðarreglu gr. 4.2. í sömu skilmálum og sé félaginu því heimilt að takmarka ábyrgð sína skv. 1. mgr. 90. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004. Hvað varðar áhrif lyfja vísar V til upplýsinga um ástand ökumanns á vettvangi sem og niðurstöðu matsgerðar um áhrif þeirra lyfja sem mældust í blóði ökumanns eftir umferðaróhappið. V telur ósannað að þol ökumannsins gagnvart lyfjunum hafi verið meira en almennt megi ætla og að sönnunarbyrði hvíli á M um að hnekkja þeim rannsóknarniðurstöðum sem fyrir liggja þar sem bæði niðurstöður lögregluskýrslna og matsgerða, sambærilegar við það sem liggur fyrir í þessu máli, hafi verið lagðar til grundvallar sem sönnunargögn almennt í dómsmálum. Einnig vísar V til fyrirmæla í 1. mgr. 44. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 um andlega og líkamlega færni ökumanna. V telur auk þess sannað að verulegt alvarlegt frávik hafi falist í háttsemi ökumanns bifreiðar M þegar hann ók bifreiðinni á einni helstu umferðaræð inn í borgina með uppreistan pall. Ríkar skyldur hafi hvílt á honum m.t.t. reglugerðar um stærð og þyngd ökutækja sem og sem bílstjóra sem þurfi aukin ökuréttindi til aksturs bifreiðar eins og X. V vísar til dóma og úrskurða máli sínu til stuðnings.

M krefst bóta úr slysatryggingu ökumanns og telur að hann hafi ekki sýnt stórkostlegt gáleysi í greint sinn, hann hafi tekið lyf sem honum var ávísað af lækni vegna langvarandi veikinda og skýri það skammtastærð að það dragi úr virkni þeirra eftir því sem þeirra er neytt lengur. Einnig vísar M til þess að hann hafi ýtt á stjórnrofa sem eigi að lækka pall vörubifreiðarinnar sem hann ók og ekki verið ljóst að búnaður bifreiðarinnar hafi ekki virkað sem skyldi fyrir en óhappið varð þar sem erfitt sé að sjá það frá ökumannssæti bifreiðarinnar. M telur að V hafi ekki sýnt fram á að skv. heildarmati á skilyrðum 1. mgr. 90. gr. laga um vátryggingarsamninga að félaginu hafi verið heimilt að takmarka ábyrgð sína vegna slyssins.

Álit.

Ágreiningur málsins snýr því fyrst og fremst að því hvort ökumaður bifreiðarinnar X hafi sýnt stórkostlegt gáleysi (gr. 5 í vátryggingarskilmálum) við aksturinn og með slíku gáleysi einnig brotið gegn varúðarreglu vátryggingarsamningsins (gr. 4.2. í vátryggingarskilmálum) og hvort eða hvaða áhrif það hafi á ábyrgð V skv. 1. mgr. 90. gr. laga um vátryggingarsamninga. Sömu málsatvik hafa verið til umfjöllunar hjá nefndinni áður vegna takmörkunar ábyrgðar sama vátryggingafélags vegna

kaskótryggingar vörubifreiðarinnar í máli nr. 101/2018. Nefndin telur sömu sjónarmið um mat á stórkostlegu gáleysi ökumanns og afleiðingar þess eiga við í þessu máli enda reynir á sambærileg álitaeefni um stórkostlegt gáleysi og brot á varúðarreglum, þó takmörkun ábyrgðar vegna brots á varúðarreglum sé háð stórkostlegu gáleysi skv. 1. mgr. 90. gr. laganna en gáleysi í skilningi 26. gr. þeirra.

Þegar litið er til þess að ökumaður bifreiðarinnar X ók nokkra leið með pall bifreiðarinnar uppreistan og tók ekki eftir viðvörunum vegfaranda áður en hann lenti á brúnni verður ekki hjá því litið að slík háttsemi er sambærileg háttsemi sem nefndin hefur áður metið sem stórkostlegt gáleysi, t.d. í málum nr. 245/2016 og 330/2016 og þýði það að háttsemi ökumanns bifreiðarinnar X, sem fólst í ofangreindu, tvímælalaust fara verulega frá því sem ætlast mátti til af honum við akstur vörubifreiðar. Þegar litið er til orðalags 1. mgr. 90. gr. laga um váttryggingarsamninga verður að meta hvort V losni úr ábyrgð vegna slíkrar háttsemi í heild eða að hluta og einnig kemur þar fram að „*Við mat á ábyrgð félagsins skal líta til sakar váttryggðs, hvernig váttryggingaratburð bar að, hvort váttryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti.*“

Í þessu máli telst því sök ökumannsins veruleg, hann hefði átt að fullvissa sig um að pallur bifreiðarinnar væri niðri áður en hann ók af stað og sérstaklega þegar hann kom að brú, auk þess sem eykur á sök hans að hann tók ekki eftir viðvörunum vegfaranda eins og kemur fram hér að ofan. Þó útsýni ökumanns kunnir að hafa verið takmarkað úr sæti hans þá tekur það ekki af honum þá varúðarskyldu. Þá liggur einnig fyrir að lyf voru í blóði hans í því magni að skv. matsgerð Rannsóknarstofu í lyfja- og eiturefnafræði dags. 5. janúar 2018 megi telja „... fullvíst að ökumaður hafi ekki getað stjórnað bifreið með öruggum hætti.“ Þó lyfjum hafi verið ávísað af lækni til M þá breytir það ekki umræddu mati, auk þess sem viðvaranir á fylgiseðlum slíkra lyfja fela í sér mismunandi upplýsingar um áhrif á aksturshæfni. Þó ökumaður bifreiðarinnar M hafi ekki verið undir áhrifum áfengis eða fíkniefna í þröngri merkingu þeirra orða verður ekki hjá því litið að áhrif lyfja og það að áhrif þeirra hafi verið þau að hann hafi ekki getað stjórnað bifreiðinni örugglega hafa veruleg áhrif á mat á sök hans í heild, hvernig váttryggingaratburð bar að og atvik að öðru leyti. Að öllu ofansögðu verður ábyrgð váttryggingafélagsins takmörkuð að fullu og M á því ekki rétt á bótum úr slysatryggingu ökumanns bifreiðarinnar TG H48.

Niðurstaða.

Tjón M bætist ekki úr slysatryggingu ökumanns bifreiðarinnar A hjá V.

Reykjavík, 14. ágúst 2018.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Jón Magnússon lögm.